

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БАХМУТСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»**

ДОПОВІДЬ

на тему

**«Використання інноваційних
і традиційних технологій навчання
в учбових закладах
фахової передвищої освіти
в умовах її інформатизації»**

м. Бахмут - 2020 р.

Автор:

ТКАЧЕНКО Л. Д. – викладач латинської та англійської мови, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Рецензент:

СНІХОВСЬКА О. В. – заступник директора з НР,
кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Обговорена та затверджена на засіданні циклової
методичної комісії гуманітарних дисциплін
Протокол № ____ від _____ 20__р.

Голова комісії _____ **Л.В.Бубенцова**

Рецензія

на доповідь «Використання інноваційних і традиційних технологій навчання в учбових закладах фахової перед вищої освіти в умовах її інформатизації»

Доповідь написана викладачем англійської мови за професійним спрямуванням вищої кваліфікаційної категорії, відповідно до плану роботи ЦМК.

Наведено план, зроблено висновок та надані джерела, які використано у доповіді. Назва теми, що висвітлена у доповіді, повністю співпадає зі змістом. Тема актуальна і своєчасна.

Система безперервної освіти модернізується. Сутність такої модернізації наочно віддзеркалюється у концепції дистанційної освіти. У доповіді згадуються вчені, що займаються вивченням даного питання, а саме, впровадження дистанційного навчання, позитивні характеристики, які мають дистанційні курси тощо.

Авторка доповіді аналізує можливості впровадження дистанційного навчання, зокрема його змішаної форми. Акцентує увагу на основних моментах та моделі організації навчального процесу, яка може бути запроваджена на основі змішаного навчання.

Вона підкреслює, що активне використання інноваційних технологій і сучасних методик в організації навчального процесу дозволяє індивідуалізувати та оптимізувати весь освітній процес з урахуванням потреб здобувачів освіти, здійснювати оновлення змісту, форм, методів навчання, відповідно до сучасних вимог суспільства в інноваційному розвитку.

Дана доповідь несе в собі цікаву інформацію, тому рекомендовано ознайомити з нею викладачів гуманітарного циклу під час засідання ЦМК.

Рецензент _____ *Сніховська О.В.* – заступник директора з НР
кваліфікаційна категорія
«спеціаліст вищої
категорії»

ПЛАН

1. Актуальність модернізації системи безперервної освіти.
2. Впровадження дистанційної освіти – вимога часу.
3. Форми дистанційного навчання.
4. Змішане навчання, його переваги та недоліки.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій підвищив актуальність модернізації системи безперервної освіти. Сутність такої модернізації найбільш наочно віддзеркалюється у концепції дистанційної освіти, яка охоплює всі верстви суспільства і стає найважливішим фактором його розвитку.

Аналіз наукової літератури свідчить про значну увагу до впровадження інноваційних технологій у навчальний процес. **Вивченням** цього питання займаються такі науковці, як В.Кухаренко, В.Олійник, В.Рибалко, Н.Сиротенко, А.Хуторський та інші.

Водночас, незважаючи на велику кількість досліджень щодо ефективності та доцільності широкого впровадження дистанційної освіти, сьогодні відсутні наукові роботи, в яких би цілісно і всебічно розглядались різні форми дистанційного навчання з урахуванням специфіки учбових закладів.

Метою вчених наразі є дослідження особливостей використання інноваційних і традиційних технологій в умовах інформатизації освіти.

Дистанційне навчання – сукупність інформаційних технологій, що забезпечують доставку **основного обсягу навчального матеріалу здобувачам освіти, їх інтерактивну взаємодію з викладачами у процесі навчання; надання можливості самостійної роботи із засвоєння навчального матеріалу,** а також оцінювання їхніх знань та умінь у процесі навчання.

Дистанційні курси, які є основою всього дистанційного навчання, мають позитивні динамічні характеристики:

- **Зручність** – можливість викладання навчального матеріалу у зручний час, у певному місці; здобуття освіти без відриву від основної роботи; відсутність обмежень у часі для засвоєння навчального матеріалу.
- **Модульність** – розбиття матеріалу на окремі функціонально завершені теми, які вивчаються по мірі засвоєння і відповідають здібностям окремого здобувача освіти або групи в цілому.
- **Економічна ефективність** – дистанційне навчання є дешевшим, ніж традиційне, оскільки ефективніше використовуються навчальні приміщення, полегшується корегування електронних навчальних матеріалів і доступ до них.
- **Раціональність** – можливість одночасного використання значного обсягу навчальної інформації великою кількістю здобувачів освіти.
- **Актуальність** – необхідність впровадження найновітніших інноваційних, психологічних, методичних розробок.
- **Гнучкість** – можливість викладання навчального матеріалу конкретної дисципліни з урахуванням підготовки та здібностей здобувачів освіти.
- **Інтерактивність** – активне он-лайн спілкування між студентами групи і викладачем, що значно посилює мотивацію до навчання, поліпшує засвоєння учбового матеріалу.
- **Діагностичність** – більші можливості контролю якості навчання, які передбачають проведення дискусій, он-лайн чатів, форумів, використання засобів самоконтролю, відсутність психологічних бар'єрів при спілкуванні;
- **Географічна необмеженість** – відсутність географічних кордонів для здобуття вищої освіти (у навчальних закладах світу є можливість вивчення різних курсів).

Сьогодні в світі існує безліч форм дистанційного навчання:

- ✓ *Adaptive learning* (адаптивне навчання) – навчальний процес, який адаптує навчальний матеріал і методи до потреб споживача.
- ✓ *Badges* – гнучкий механізм для вивчення досягнень, як неофіційна альтернатива акредитації.
- ✓ *Blended learning* (змішане навчання) – навчальний підхід, який поєднує в собі он-лайн і очну форму навчання, що дозволяє більш високий рівень самостійності у процесі навчання.
- ✓ *E-learning* (електронне навчання) – ця форма навчання проводиться за допомогою електронних засобів масової інформації, як правило і Інтернеті.
- ✓ *Flipped classroom* (перевернуті класи) – модель навчання, у якій здобувачі освіти спрямовані на самостійну роботу вдома. Наприклад, переглядають відео лекції, а потім за допомогою майстер-класу застосовують нові знання. При такій формі навчання здобувач освіти активно співпрацює з викладачем в інтерактивному просторі.
- ✓ *Learning analytics* (навчальна аналітика) – збір, аналіз і подання значної кількості даних, пов'язаних із навчальною діяльністю здобувачів освіти.
- ✓ *MOOC* (Масивні Відкриті Інтернет Курси) – он-лайн курс, який вільно доступний для всіх, включає в себе відкриті навчальні матеріали і можливості для взаємодії та співпраці між здобувачами освіти.
- ✓ *SPOC* (малі приватні Інтернет курси) – курси, схожі на MOOC, але використовуються як змішане навчання.
- ✓ *DOOC* – відкриті спільні навчальні курси, під час яких викладачі у кожному навчальному закладі мають можливість створити власну версію курсу, заснованого на однаковому матеріалі, кожний викладач може розробити додаткові матеріали для своїх студентів, а студенти співпрацюють з використанням мережі.
- ✓ *Open Educational Resources (OER)* – частина даних або змісту відкриті, будь-хто може їх вільно використовувати, зберігати і поширювати.
- ✓ *Open source software (OSS)* – відкриті освітні курси (TMP) – ресурси, будь-який матеріал, який є вільним і доступним.

Проведений аналіз можливості впровадження дистанційного навчання, зокрема його змішаної форми, дозволив визначити категорії здобувачів освіти, що зацікавлені в такій формі навчання:

- 1) Здобувачі, які бажають отримати другу вищу освіту.
- 2) Здобувачі, які навчаються очно в іншому ВНЗ і бажають отримати додаткову освіту.
- 3) Здобувачі, які за сімейними обставинами не можуть відвідувати заняття.
- 4) Здобувачі, які за умовами праці перебувають тривалий час за межами України, або на тимчасово окупованій території.
- 5) Громадяни України, які постійно проживають за її межами.
- 6) Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами.

Змішане навчання, як правило, складається із 3-х етапів: дистанційне вивчення теоретичного матеріалу, засвоєння практичних навичок у формі аудиторних занять, складання екзамену (заліку) і виконання випускного кваліфікаційного проекту (роботи).

Змішана модель навчання – це модель використання розподілених інформаційно-освітніх ресурсів у очному навчанні із застосуванням елементів і синхронного дистанційного навчання. Розглядається як елемент стаціонарного навчання про проведення лабораторно-практичних занять.

Мета навчання при змішаній формі залишається та сама, але змінюються засоби і методи її досягнення.

Система контролю знань студентів має нові можливості:

Використання автономних контролюючих систем у поєднанні із традиційними методами контролю.

Змішане навчання використовує найрізноманітніші методи, як традиційні, так і інтерактивні, зокрема лекційні, лабораторно-практичні, комп'ютерні презентації, навчання засобами Інтернет ресурсів.

Ці методи можуть використовуватися як окремо, так і в поєднанні один з одним. *Також змішане навчання можна використовувати при підготовці до будь-якого напрямку фахівця.*

Модель організації навчального процесу, яка може бути запроваджена на основі змішаного навчання, передбачає поєднання очної форми (під час сесій) із дистанційною (у міжсесійний період).

Під час заліково-екзаменаційної сесії передбачається:

- Проведення лекційних, практичних, лабораторних занять;
- Проведення консультацій та очного підсумкового контролю успішності засвоєння програм навчальних дисциплін;
- Проведення заліків, екзаменів.

У міжсесійний період здобувачі освіти навчаються без відриву від основної роботи за дистанційною формою із залученням сучасних інформаційно-комунікативних технологій, спеціалізованих комплексів, програмно-проектних засобів та відповідних педагогічних технологій.

Під час міжсесійного періоду передбачається:

- Вивчення теоретичного матеріалу за допомогою пасивних, активних та інтерактивних навчально-методичних комплексів з дисципліни, мультимедійного навчального контенту та інших ресурсів;
- Складання тестів для самоконтролю і контрольних тестів для визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу;
- Визначення поточної успішності здобувачів освіти;
- Виконання контрольних робіт та практичних лабораторних завдань;
- Участь у вебінарах, он-лайн чатах, форумах з конкретних дисциплін.

Таким чином, при змішаному підході навчальний процес складається з двох основних етапів і полягає в тому, що частину навчального матеріалу здобувачі освіти освоюють у традиційних формах, а іншу – з використанням технологій дистанційного навчання.

Співвідношення окремих частин визначається готовністю (в тому числі технічною) ВНЗ до такої побудови навчального процесу, а також технічними можливостями здобувачів освіти, тобто спостерігається поступовий підхід до «гнучкого навчання».

Ефективність застосування дистанційних технологій залежить і від рівня підготовки викладачів до реалізації дистанційного навчання, науково-методичного

та матеріально-технічного забезпечення, а також готовність здобувачів освіти навчатися в умовах дистанційної освіти.

Впровадження інноваційних технологій і сучасних методик організації навчального процесу у навчальних закладах дозволяє індивідуалізувати та оптимізувати весь процес навчання з урахуванням потреб здобувачів освіти, здійснювати оновлення змісту, форм і методів навчання відповідно до сучасних вимог суспільства в інноваційному розвитку.

Література:

1. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів: навч. посібн. / В.В.Вишнівський, М.П.Гніденко, Г.І.Гайдур, О.О.Ільїн. – К.: ДУТ, 2014. – 140с.
2. Рафальська О.О. Технологія змішаного навчання як інновація дистанційної освіти / О.О.Рафальська //Науковий журнал «Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво». – Луцьк, 2013. – Вип. 11. – С. 128-133.
3. Капустин Ю.И. Педагогические и организационные условия эффективного сочетания очного обучения и применения технологий дистанционного образования: автореф. дис. ... доктора пед.наук: спец. 13.00.02 – «Содержание и методика преподавания»/ Ю.И.Капустин. – М.,2007. -45с.